

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marţi, Joi şi Sâmbătă.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru menarohle pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondenţele sunt a se adresa la
Redacţiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refuză. Articoll nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

Desorientare.

Sibiu, 23 Martie n.

Despre Carol V, domnitoriul de odinioară al Austriei, ne spune istoria, că era amator de ciasornice.

Învăţase bine meşteşugul ciasornicării, şi-şi adunase în odaia sa de lucru preste o sută de ciasornice, de diferite forme şi mărimi.

Zile întregi petrecea în mijlocul ciasornicelor sale, studiându-le mersul, şi dându-şi toate silinţele să le facă să umble la fel.

După ani de zile s'a convins însă, că munca sa a fost muncă zadarnică, pentru-că din sumedenia cea mare de ciasornice nici măcar două n'au ajuns să meargă la fel.

Şi atunci, — earăşi istoria ne spune —, Carol V a exclamat mâhnit şi deprimat: „Dacă ciasornicele, ale căror maşinerie o cunosc destul de bine, nu le-am putut face să umble la fel, barem două din aceste multe, nu ştiu zeu, în naivitatea mea, cum am şi putut presupune, că inimile cetăţenilor mei vor pute să bată vre-odată la fel?...“

Istoria a, notat vorbele acestora ca vorbe înţelepte, rostite de un domnitoriu înţelept.

Şi într'adevăr, multă cuminenţie se pare că e depusă în cuvintele acestea. Pentru-că şi oamenii sunt ca şi ciasornicele. Trebuie în continuu să fi într'ei şi cu ei, să influenţezi asupra inimilor lor, spre a le ţine încăldite, pentru-că numai atunci pot să bată la fel, aşa cum a-i dori să bată. Dar' se pare numai. Pentru-că cel-ce a ajuns să cunoască bine această mare măiestrie de a conduce mulţimea de oameni, nu va exclama la nici un cas cum a exclamat Carol V, fiindcă, — şi aici zace rătăcirea lui Carol V, — inimile oamenilor totuşi nu sunt ciasornice.

Inimile oamenilor nu sunt puse pe rotile reci, fără viaţă, ci sunt mişcate de sângele cel cald, care le conduce funcţionarea. De la gradul de înfierbântare în care se află sângele din ele depinde felul lor de a bate. Şi au fost oameni, cari le-au făcut să bată la fel. Un Cavour, un Kossuth, un Bănuţiu, un Ioan Brătianu şi alţii, au făcut minuni pe terenul acesta, atunci când au crezut că e de lipsă, ca inimile conaţionalilor lor să bată la fel. Mii şi zeci de mii de inimi încăldite de vorbele lor, la fel au bătut. Dar' ei nici nu şi-au bătut capul cu ciasornice, ci numai cu inimile compatrioţilor lor.

Ori apoi să luăm pe Maria Teresia, o urmasă a lui Carol V. N'a ştiut ea, o femeie, să facă în dieta din Pojon, ca toate inimile nobililor magiari să bată la fel? Să bată aşa, cum interesele ei şi ale casei domnitoare cereau? Ea, o femeie, a ştiut unde să pună pârghia care ridică inimile şi le înalţă spre idealuri frumoase!

Concluzia e deci, că oamenii pot să fie aduşi acolo, ca să gândescă la fel, şi inimile lor să bată la fel. Trebuie să fie însă *cineva*, care să le dirigeze gândirea şi bătaia inimii.

Am avut şi noi, Românii, vremi, când gândeam la fel, când ne scoteam însufleţirea din acelaşi izvor, când ne încălţiam inima la aceleaşi idealuri.

S'au dus însă vremile acelea. Astăzi suntem mai îndepărtaţi unii de alţii de cât ori-când altădată în trecut. Nu ne mai cunoaştem, nu ne mai înţelegem unii pe alţii; fie care îşi merge calea sa, fără a se mai gândi dacă e bună ori rea, fără a-şi da seama, că dacă o fi să ajungă la marginea prăpastiei, cum crede că va pute face drumul îndărăt, la calea cea bună, pe care n'a voit să o bage în seamă?

O desorientare completă s'a încuibat în politica noastră naţională. Şi de ce? Pentru-că ne lipseşte busola, ne lipseşte acel *cineva*, care cu minte luminată, cu prudenţă, cu tact şi cu prevedere să ne dirigeze gândirea şi bătaia inimilor.

Conducerea politicii naţionale române a fost încredinţată totdeauna unui comitet, compus din fruntaşi, din bărbaţi de încredere. Comitetul l'am avut şi acum, — zice-se, — dar' n'avem conducere. Nu ştim, nu auzim, nu vedem nimica din fapţurile acestui comitet. Şi fiindcă el tace, — desorientarea creşte mereu. Mai mult de cât atâtea. Destrăbălare într'egă a intrat în partidul pe care ar trebui să l' conducă comitetul. Ciasornicele nu numai că nu umblă la fel, dar' unele nu umblă de loc, ori umblă foarte rău, în cât seduc numai opiniunea publică şi o duc în rătăcire şi la primejdie.

Nu se gândeşte ôre nimeni la datorinţa de a le aduce la îndreptare? Şi nu se gândeşte nimeni la răspunderea cea mare ce apasă umerii celor însărcinaţi cu conducerea, răspundere, nu în faţa lumii de astăzi româneşti, cuprinsă într'egă de o apatie îngrijitoare, ci în faţa lumii de mâne, care va cere socotelă, şi în faţa istoriei, care va croi judecată? Ori sunt şi conducătorii noştri de astăzi de părerea lui Carol V în privinţa inimilor conaţionalilor lor? Ar fi trist, foarte trist!

Din parlament. Dieta a votat, în şedinţa de Luni, 21 Martie, legile de recrutare şi pe anul curent. Cei din opoziţie şi-au precizat pe scurt punctul de vedere cu privire la independenţa şi naţionalizarea armatei magiare, şi au lăsat apoi să treacă legile la votare. În şedinţa de ieri, Marti, s'a început discuţia asupra bugetului pe anul 1903. Discuţia se va continua şi astăzi. Nici această discuţie nu va fi de lungă durată, fiindcă la propunerea prim ministrului Tisza, bugetul nu va fi discutat din poziţie în poziţie, ci discuţia va fi purtată numai asupra proiectului de lege prin care bugetul vine învîinţat. Joi dieta va lua vacanţe, până la 11 April n.

Din Austria. De la Viena vine ştirea, că în urma unei neînţelegeri avute cu Polonia, prim-ministrul Dr. Körber s'a decis să demisioneze, şi că în cursul audienţei pe care a avut-o Luni după amiază la orele trei la palat şi-ar fi şi înaintat de fapt demisiunea. Ca urmas al său e luat în combinaţie contele Potocki, guvernatorul din Galizia. Motivul retragerii lui Körber ar fi convingerea ce şi-a câştigat-o, că Reischrathul nu va alege delegaţiunile pentru afacerile comune cu Ungaria, fiindcă Cehii au lăst hotărîre să împiedice fiederea cu ori-ce preţ. În cas că Domnitoriul nu va primi demisiunea, Reischrathul va fi disolvat.

Din protopresbiterate.

Sinod protopresbiteral în Alba-Iulia.

Geogiul-de-sus, 5 Martie v.

Joi în 4 Martie a. c. s'a ținut sinodul protopresbiteral ordinar al tractului nostru în sala şcolii gr.-or. din Alba-Iulia.

Cum sinodele acestea de regulă se țin odată în an, şi cum fie-care e plăcut atins, când se onorează de a fi membru în vre-o corporaţiune — mai ales bisericească, — şi cum în consecuenţă fie-care membru trebuie să arete interes faţă de corporaţiunea din care face parte şi să lucre cu zel şi devotament întru promovarea intereselor aceleia, mă aşteptam că şi de astădată se vor prezenta la şedinţa toţi membrii, fără excepţiune. — Durere însă, această speranţă nu mi-s'a realizat. Abia s'au prezentat dintr'ei toţi membrii 20, — preoţi 11 şi mireni 9. Cu părere de rău s'a remarcat numărul cel mic de membri, în care s'au prezentat mireni.

La alegerile viitoare vom griji, ca oameni cari nu arată nici un interes faţă de cauzele noastre bisericeşti, să nu mai fie aleşi.

Atât, ca să se ştie!

La orele 9 a. m. ne-am întrunit toţi în biserica din oraş, unde dl protopresbiter Ioan Teculescu a oficiat chiamarea duhului sfânt. De aci am mers la şcoală, unde presidentul prin o vorbire alasă şi de însemnătate, a deschis sinodul.

S'a constituit biroul, ales fiind notariu al şedinţei preotul Irimie Iliescu, ear' verificatori ai procesului verbal dnii: Ioachim Fulea, avocat şi director de bancă, şi Florian Rusan, paroh în Maieri.

A urmat apoi citirea raportului anual despre mersul afacerilor bisericeşti, şcolare şi epitropeşti, lucrat cu multă pricepere, bogat în espuneri şi împestrîţat la locuri cuvenite cu poveşti pentru stîrpirea rului constatat.

Din acest raport am putut constata, că tractul nostru merge înainte pe calea croită de antecesorul actualului nostru şef.

Mult ne-a îmbucurat faptul, că în decursul anului 1903 s'au sfinţit în acest tract, unde urmele feudalismului se vor simţi încă mult timp, de tot şapte biserici, două zidite din nou, două renovate fundamental, şi trei reparate.

Şcole nouă, corăspunzătoare legilor în vîgore, s'au ridicat trei în decursul anului trecut; ear' pentru anul acesta s'au luat măsuri pentru edificarea de şcole nouă earăşi în trei comune.

Ce ne-a pus pe gânduri a fost, că convieţuirile nelegiuite s'au sporit faţă de anul trecut. Eu cred că nu ar strica, dacă autorităţile bisericeşti supreme ale tuturor confesiunilor — pentru-că la toate există ruiul acesta, — ar întreveni la înaltul guvern în chestia aceasta.

Raportul s'a luat la cunoştinţă cu plăcere, într'ăclamări de „se trăescă“ la adresa dlui protopresbiter.

S'a cetit apoi raţiociniul pe anul 1903, din care ne-am convins, că averea tractului se chiverniseşte în mod conştienţios şi fondurile cresc. În special fondul protopopesc s'a înmulţit şi se va înmulţi în mod însemnat în urma concludului din anul trecut — conclud aprobat de Ven. Cons. arhidiecezan, — de a contribui la augmentarea acestui fond anual, fie-care paroh din tract cu 2 cor., şi fie-care învăţătoriu cu 1 cor., apoi preoţi cari se aleg din nou ca taxă fundamentală odată pentru totdeauna de 20 corone, şi învăţătorii cu 10 corone, dacă sunt aleşi ca definitivi.

Epitropiei s'a dat absolutoriu pentru raţiociniul, aprobându-se şi bugetul pe 1904.

A urmat o propunere, făcută de membrul George Albu, ca adacă fie-care paroh să poarte protocol parochial, ear' protopopul în visitaţiunile sale să controleze sever afacerea aceasta, pentru-că în lipsa acestui protocol, s'a dovedit în nenumerate rënduri, că arătarea datelor statistice se face greşit. Această propunere s'a făcut, fiindcă în raportul anual s'a accentuat, că datele statistice din unele parohii despre numărul familiilor sunt dubioase.

Tot în legătură cu această propunere s'a dat explicare, că sub „familie“ în protocolul parochial, şi la compunerea datelor statistice, nu este să se înţeleagă numai familiile cari au casă şi plătesc competenţă parochială, ci fie-care soţ şi soţie, cu copiii lor, fie că locuiesc separat şi plătesc competenţă parochială, fie că locuiesc cu alte familii împreună şi nu plătesc competenţă, formeză o familie; spre pildă, unul sau doi gineri cu soerul lor.

Finite acestea, dl protopresbiter mulţameşte membrilor pentru interesul ce l'au arătat şi tactul ce l'au observat la desbaterea obiectelor puse la ordinea zilei, şi încheie şedinţa, dorind tuturor reîntorcere în pace la ale sale.

Dee bunul Dzeu, ca tractul nostru să progreseze tot mai mult şi mai mult.

Un membru.

Sinod protopresbiteral în Mediaş.

Buzd, 6 Martie v.

În 4/17 Martie a. c. s'a ținut sinodul protopresbiteral ordinar al tractului Mediaş, sub conducerea şefului tractual, protopresbiterul Romul Mircea.

Conform convocătorului, membrii sinodului aprôpe în număr complet, 19, s'au întrunit în şcolă noastră din Mediaş. Aci, după deschiderea şedinţei şi constituirea biroului, aleşi fiind bărbaţi de încredere membrii Dionisiu Chendi, Ioan Marian şi Dionisie Bărză, ear' notariu George Iacob, protopresbiterul îşi ceteşte raportul general despre activitatea sa şi despre starea tractului în decursul anului 1903.

Acest raport, după ce cuprinde datele oficiale despre activitatea oficiului protopresbiteral şi starea tractului cu privire la partea bisericească, şcolară şi epitropescă, ne asigură, că tractul nostru, de-şi pôte cel mai sărac în arhidieceasă, a făcut progrese foarte îmbucurătoare pe toate terenurile.

Dacă undeva se pôte zice că cu un comandant bun trupele trebuie să învingă, apoi nicăiri mai bine de cât la noi! În timp relativ foarte scurt (de 10 ani) sub conducerea protopresbiterului nostru s'a schimbat într'egă faţă a acestui tract. Ştind câtă sărăcie domneşte în comunele bisericeşti şi că fond tractual numai după nume avem, ştind că bieţii oameni 60—70% îşi câştigă pâinea de toate zilele aprôpe ca palmaşi, te miri vedând răsărind ca din pământ biserici nouă, şcole nouă, case parochiale, reparaturi fundamentale la cele învechite, ba acum reşedinţa protopresbiterală pe deplin corespunderă, în oraş, la loc foarte potrivit, care cu adaptările proiectate va costa 20.000 corone. Şi de unde toate acestea? Toate din sudorea noastră, toate din munca degotelor noastre. Şi dăm, dăm cu dragă voie, căci suntem pe deplin convinşi, că jertfa adusă e binecuvîntată de Dzeu şi aduce rodelle dorite.

Preotimea, pe lângă jertfele materiale ce le-a adus şi le aduce pentru înaintarea singuraticelor parohii, a dat şi un rar exemplu de însufleţire pentru înaintare, oferind fie-care preot, fără deosebire de stare materială, pentru ridicarea unei reşedinţe protopresbiterale suma de câte 400 cor. Sinodul

protopresbiterial plăcut atins de aceste frumoase oferte, nu a rămas nici el înapoi, ci a hotărât, ca și învățătorimea și comunele bisericesti să concurgă cu contribuiri după starea materială spre acest scop. Protopresbiterul a oferit suma de 2000 corone.

S'au pus totodată și bazele unui fond protopresbiterial.

Așa ne ajutam noi pe noi și așa ne va ajuta și Dzeu.

Astfel de rezultate se pot ajunge însă numai acolo, unde iubirea reciprocă, încrederea, zelul de muncă și înaintare sunt dezvoltate așa cum în tractul nostru le-a știut deavolta protopresbiterul nostru.

Intră astfel de împrejurări apoi ușor se poate închipui cum sinodele noastre, scutite de neînțelegeri, de ură și patimă, sunt adevărate sârbători, la cari toți membrii cu drag participă.

Nu mă estind la specificarea singuraticelor obiecte pertractate în acest sinod, fiind aceste parte uniforme cu cele pertractate și în alte tracte, parte de interes local. Cele premerse însă mi-am permis a le da publicității din convingerea, că sunt lucruri bune.

Revistă esternă

„Rezolvare pacinică“. Privitoriu la cestiunea reformelor în Macedonia ziarul „Tribuna“ (Roma), ocupându-se cu un interviu al corespondentului ziarului rusesc „Novaja Vremja“ avut cu ambasadorul rusesc de la Viena, observă că nici din parte austro-ungară, nici din parte italiană nu a fost contemplată nici-când eventualitatea conturbării statului-quo, fiindcă puterile cele mai direct interesate în cauză nu au tras la îndoială niciodată posibilitatea rezolvării pacinice a cestiunii macedonene. Tote celelalte versiuni contrare acesteia izvoresc numai din speranțele ascunse ale unor politicieni exaltați — zice ziarul italian.

Răsboiul. După știrile despre bombardarea din urmă a portului și orașului Port-Arthur puțin s'a mai aflat pozitiv despre operațiunile de pe câmpul de război. Singura știre de importanță deosebită ar fi știrea dată zilele acestea din izvor englez, că flota de la Port-Arthur s'a împreunat cu flota de la Vladivostoc. E cu greu de crezut însă, că flota japoneză s'e fi fost atât de neprecută, în cât s'e nu împedea această împreunare.

Cât privește mișcările de pe uscat, se pare că japonezii și-au cam greșit socotela cu greutatea transportării trupelor. Înainteză foarte încet, așa că mult va mai trece până când se va putea auți despre v'ro luptă regulată între oștirile de pe uscat. Ciocniri între avantposturi se întâmplă și acum.

Alt moment de deosebită importanță pentru rezultatul războiului e atitudinea suspectă a Chinei. Deși s'a declarat neutră, China totuși și-a concentrat la granițele Mandjuriei oște de 40.000 compusă din cei mai aleși soldați, ear' la Peking prințul Natu, noul ministru de externe și prefect al ora-

șului, a concentrat oște de 20.000, instruită de oficeri japonezi. Simptome acestea, că la moment binevenit China încă se va amesteca în certa vecinilor sei, — sigur că în favorul Japoniei, ceea-ce ușor ar pute provoca amestec și din partea altor puteri și astfel din războiul ruso-japonez China s'e facă războiul general asiatic european.

„Asociațiunea.“

Adunarea despărțământului Sibii.

Adunarea generală a despărțământului Asociațiunii IV. Sibii s'a ținut Duminecă la 7/20 Martie a. c. în localul casei române. S'a revidat rațiociniul anului 1903 și s'a stabilit bugetul pe anul 1904. Comitetul va continua cu *escursiunile instructive*, cu aranjarea de *esposiții* și *întemeierea de biblioteci populare*. Spre scopul acesta s'a luat în buget suma de 200 cor. La propunerea membrului Part. Cosma, pentru inițierea *conferențelor publice* comitetului i-a exprimat adun. generală mulțumită cu indemnul de a stăruî și pe viitor în direcțiunea acestă. La propunerea membrului Dr. Dum. Ștefan, adunarea gen. a luat concludul, ca membrul Rom. Simu s'e și prezenteze manuscrisul prelegerii sale din *Slimnic*, spre a se pute lua dispoziții pentru tipărirea acestei instructive prelegeri, despre care și în raportul general se face amintire în cuvinte de laudă. Din raportul general remarcăm următoarele date: Despărțământul de prezentare 7 membri fondatori, 17 pe viață și 59 ordinari. Față cu anul trecut la membrii pe viață mai puțin cu unul. De la membri s'au încasat cu totul 480 cor. Treisprezece membri au rămas cu taxele în restanță. De la cele 6 conferențe publice, din taxele de 20 de fil. a intrat suma de 111 cor. 90 fil. Din această subtrăgând spesele efective cu 52 cor. 80 fil. a rămas un plus de 59 cor. 10 fil., care s'a luat în buget pentru trebuințele despărțământului.

Bune fiind căile pe cari umblă comitetul, dorim succes lucrărilor sale.

NOUTĂȚI

Asentările pentru anul 1904. Prin un circulariu dat zilele trecute ministrul de onveți a dispus începerea lucrărilor de pregătire pentru asentările anului curent, cari vor avé s'e se începă la 21 Maiu st. n.

Advocat în Seliște. Camera advocațională din Sibii face cunoscut că a suseput în lista advocaților de pe teritoriul ei pe avocatul Dr. Nicolae Petru, cu cancelarie ad vocațională în Seliște.

Sinod gr. catolic. „Unirea“ raporteză că metropolitul Dr. V. Mihali a convocat la Blaj pe ziua de 10 Maiu st. n. un sinod al arhidiecesei gr. catolice. Convocarea s'a făcut la dorința clerului, în cauza regulării dotațiunii preoțești.

Prin el intră în viață o nouă generațiune de oameni.

Linie deosebite omenei după colorea pielei. O deosebire mai însemnată și mai amănunțită e sigur coloritul voinții. „Numai venirea Mântuitorului a creat adevărată nobleță, generositatea și marinitatea curată, precum se află în cuvintele: „*Domme, iartă-le, că nu știu ce fac*“.

Autorul își împuște apoi privirile asupra raportului lui Iisus față cu împrejurimea în care a trăit. Întrebarea: „Fost'a Iisus jidov?“ o deslușește astfel: „Pentru nemurile creștine Iisus este fiul lui Dzeu unul născut“. Apoi se pierde și el în ipotezele și teoriile greșite ale lui Renan și soții, deochiate și combătute de întreaga creștinătate. Căci zice el: „Iisus privit din punct de vedere istoric, probabil nu aparținea rasei semite“. Ca argumente aduce o mulțime de fapte: poziția spusă a Galileii, comerțul cel viu și mare cu Damascul, ruperea în două a țării, devastarea părții din spre miază-noapte prin Asirieni, imigrarea Grecilor etc. Deosebirea cea mare în caracterul Galileului și nestrămutabilului judeu, dialectul străin, arameic la rēmul seu ș. a. La ce rasă aparținea? nu se poate spune cu pozitivitate.

Post de medic în Săsciori. Atragem atențiunea celor pe cari îi privește, la concursul publicat pe pagina a patra, pentru ocuparea postului de medic cercual în Săsciori (lângă Sebeșul-săseș).

Accident tragic. Vineri după amiazi viceconsulul român Teodorescu, la Petersburg, voinde s'e urce la cuartir a cădut din ascensoriu (lift) de la înălțime de două etajuri. Cadavrul nenorocitului era zdrobit oribil.

Morțe subită. Iuliu Muntean, funcționar la ministeriul ung. de agricultură, Sămbătă s'era în timp ce s'ătea la cină în societatea miresei sale și a familiei a căpătat apoplexie de inimă și a murit subit. Era în etate de 48 ani.

Mine de aur la Maidan. Un întreprinzător de minerit, A. Kukasky, a aflat în hotarul comunei Maidan (comitatul Caraș-Severin) vine de aur pe întindere de câteva sute de kilometri. Conform esaminărilor chimice piatra conține, în calcul mediu, 34 grame de aur curat per tonă.

O sută douăzeci de cambii false. Ștefan Weichhold, învățătoriu în Torontál-Rábé săptămăna trecută și-a curmat viața prin împușcare. Causa sinuciderii a fost tema de urmărire pentru falsificări de cambii. Mai mulți economiști din Rábé căpătaseră această provocare de la banca din Csátád, că li-a expirat termenul cambiiilor. Aceștia au răspuns că ei nu au nici o datorie cambială la banca respectivă. La acesta un funcționar al băncii a ieșit în comună și a făcut cu „datorășii“ probă de scrierea numelui și astfel s'a constatat că subscrierile de pe cambii sunt false. Deore-ce cu toate cambiile dovedite falsificate învățătoriu Weichhold ridicase banii de la bancă, cercetarea era s'e se îndrepte contra lui, dar' el a prevenit-o cu un glonț de revolver. De tot falsificase duminialui 120 de cambii, cu cari a ridicat de la bancă preste zece mii de corone.

Nebun tăciunariu. Zilele trecute Petru Noșăgan din Leșnic (comitatul Hunedóra) și a aprins casa. Fîind vînt puternic, de la casa lui au luat foc și alte case din împrejurime și era pericol de a căde victimă flăcărilor satul întreg. În timp ce oamenii se trudeau s'e localizeze și s'e stingă focul, Noșăgan privia indiferent și se lăuda chiar, că el însuși a dat foc casei sale. Amărîți de năpasta ce li-a făcut-o, oamenii l'au înhațat s'e l'arunce în botaia caselor și numai cu mare greu a suseces gendarmilor s'e l'acotă din mâinile lor. Arătându-se la Noșăgan simptome de nebunie, a fost internat în o casă de sănătate.

O mare fundațiune — pentru înecetarea obstrucției. Familia G. 811 a pus la dispoziția ministrului-prezident Tisza 100.000 de corone, ca s'e l' destineze spre v'ru scop de binefacere în amintirea înecării obstrucției din dietă. La recomandarea baronului Feilitz, deputatul Clujului, ministrul-prezident a destinat întreaga suma pe s'ema institutului de orbi din Cluj, ca fundațiune din ale cărei venituri s'e fie susținuți în institut orfani de tată fost soldat.

Oficieri desertati. În Marmaros Sziget gendarmeria a defrut doi oficeri ruși și i-a predat poliției, în credință că sunt spioni. La investigație s'a constatat apoi, că nu sunt spioni, ci au fugit din Rusia fiindcă nu voiau s'e lupte contra japonezilor.

De importanță este și deosebirea cea mare între concepțiile iudeilor și ale lui Christos, și a limbilor credincioase indogermene. Și aici Iisus nu e Iudeu. Chamberlain definează religiunea, așa cum ea s'a revelat la poporele indogermene: „Religiunea nu are nici o superstițiune nici o morală de lucru“, și aici îmi permit a observa că e influențat de morală lui Kant, care vorbind despre raportul etice față de religiune susține că: *moralitatea e independentă de religiune, religiunea independentă de biserică. Dar' din conștiința morală resare o religiune și din conștiința această religiōsă formele istorice ale religiunii. Numai pîn' ce trunchiul se nutrește prin rădăcinile sale proprii, are viață și poate produce fructe. Nu moralitate religiōsă, ci religiune morală, nu religiune bisericescă, ci biserică religiōsă pretinde rațiunea practică. Ear' Chamberlain găsuește că „religiunea e o stare a sufletului, a inimii“. Privirea în ascunsurile cele mai adânci ale lăuntruului nostru propriu, dorința cătră cel din ceruri, această e religiunea!*

Și tocmai facultatea această lipsă Iudeilor în măsură foarte mare. E greșit a zice: „Venirea Mântuitorului cu graiurile lui dumnezeiești ar fi vechiă doctrina iudaică în haină

Nenerocirea duor fete. Elevele școlii din Ujlek în una din zilele săptămăinii trecute aveau s'e aranjeze ceva festivitate din prilejul zilei onomastice a directorului. Înainte de începerea festivității internistele Wittek Irma și Weisz Etelka voinde s'e aranjeze frisa cu fer încălțit cu spirt, li-s'au aprins hainele. În urma arsurilor Wittek a murit încă pe cale spre spitalul „Margareta“. Ceealaltă copilă se află greu bolnavă în spitalul ovreesc din Ujlek.

Osânda trădătorului. Despre căpitănul Ivkov, aplicat în serviciu la statul major al armatei rusești, s'a aflat săptămăinii trecute, că a vîndut japonezilor planul strategiei al războiului tocmai e în curgere. Îmediat a fost echis din armată și dat în judecată. Tribunalul l'a osândit la morțe, și cum raporteză o telegramă din Petersburg, alaltăeri a fost executat.

Căduta de pe parcan. Cameriera librăriului Popovici din Neoplanta fiind Marti după amiazi ocupată cu spălarea ferestilor de la etagiul casei, a cădut de pe parcan și a murit îndată. Causa nenorocirii a fost, că parcanul fiind moiat de ploii s'a rupt sub povara fetei.

Artistul și țarul. Zilele trecute pianistul Paderewsky avînd s'e concerteze în Petersburg, a fost invitat s'e cante și la curtea împărătescă. Încăntat de arta pianistului țarul l'a agrăit cu câteva cuvinte mulgitoare, zicîndu-l și următoarele: „Mă bucur că pe un artist așa mare pot s'e l'consider de *fiu al națiunii rusești*!“ — „Nu, Maiestate! eu sunt polon!“, a răspuns artistul. Preste un ceas după această scenă Paderewsky a căpătat de la poliția avis confidențial, ca imediat s'e plece din Petersburg.

Trezită în cociung. O copilă de 12 ani din Drezda, credută morță, a fost pusă în cociung și aședată pe catafalc în casa mortuară. În timpul când i-s'e făcea însă serviciul de înmormîntare copilă și-a deschis ochii și a nceput s'e vorbescă. Mititica a fost dusă apoi a casă și luată de nou în îngrijire medicală. Medicii au speranță că i vor pute reda sănătatea.

Cine și iubește grădina și voește s'e aibă cele mai frumoase flori și cele mai bune zarzavaturi, (legume), s'e cumpere semințe de la casa de semințe ceaș reg. de curte Edmund Mauthner, Budapesta, Rottenbillergasse 33, care firmă la cerere trimite gratis precurentul ilustrat, de 226 pagini. Acesta conține afară de eminentele semințe cunoscute în întreaga lume, mulțime de noutăți surprinzătoare de legumi și flori.

În mii de casuri a făcut minune dl Albert Müller (Budapesta, V. Vadasz-ut 42/V) cu invenția sa: crucea după electro-magnetica nr. 86,967 R. B. Astăzi ne aflăm de nou în poziție a publica două scrisori de recunoștință, pe cari le-a primit inventatorul acestei cruce. Aceștia sunt: Stimată dle Müller! Resultatul la care se ajunge cu aparatul dvōstru e minunat. Prin folosirea acestuia m'am vindecat pe deplin de durerea reumatică, de care suferiam. Primește deci sincera mea mulțumită. Cu distincă stimă F. Lindenschmidt (Nemet Palanka, la 11 Faur 1904). — Preastimate dle Müller! Te rog a'mi trimite încă un aparat de-al dvōstru, care m'a ajutat contra durerii de inimă, și de care am lipsă pentru o amică a mea. Cu stimă Vilma Wavrik (Agram, la 31/I 1904).

FOIȘORĂ

Iisus în lumina vécului XIX.

(Fine).

„Iisus nu a fost înțelept, ci divin“, — acesta se vede din impresiunea ce o face asupra acelor, cari îl impresorau. „Că într'adevăr a înviat pe cei morți, îndolăscă-se cine va vrea, dar' cu atât mai mult trebuie luată în considerare impresiunea vivificătoare, care obirgia din înfățișarea lui; căci unde mergea Christos se credea că morții înviează și cei bolnavi se însănătoșeză.“

Christos nu predică numai smerenie, umilință, ci și luptă. „Căci eu am venit s'e stîrnesc pe fiul împotriva tatălui seu.“ El nu luptă însă în contra formelor externe ale civilizației („dați Cesarului“) ci împotriva *duhului intern* al omului, în contra motivelor determinante, din cari efluxeză acțiunile și faptele. „Blăndeța, smerenia lui e cea a vitezului învingător, a Domnului care se umilește cătră cel slab și neputincios.“ Prin Iisus se trezește omul la conștiința chemării sale morale, se clădește o adevărată și înălțătoare morală dēmnă de corōna creațiunii lui Dzeu.

nouă“. Pretutindenea se arată prăpastia cea mare între aceste două religiuni. Iisus nu e sluga lui Iohve, ci fiul lui! El e stăpân preste legile externe (Sabbatul, mănăcare!) „Iudeii au fost pōte cei dînăi idololatri“. La Iisus numai ramele sunt iudaice, închipuirile externe, în care își îmbracă personalitatea sa proprie. Ideile sunt divine, vecinice, și au o putere supranaturală asupra împrejurimii. De formele externe însă au avut lipsă ca s'e și pōtă începe undeva clădirea și nu s'au putut subtrage cu totul de sub iudaism.

Cea mai genială și cea mai îndrăsnită idee în totă scrierea lui Chamberlain e după credința mea următoarea: „Creștinismul umblă încă pe picioare de copil, abia mijește parga bărbăției, privirii împăiangente. Cine știe, va sosi încă vremea, când istoria plină de sânge a celor 18 vécuri va fi privită de istoria relelor bōle copilărești ale creștinismului?“

Astfel ne înfățișeză chipul blăndului Nazarinean germanisatul englez Chamberlain în opera sa de frunte „*temeliile vécului XIX.*“

N. Regman.

ECONOMIE.

Adunarea generală ordinară a societății „Crișana“.

Brad, 1/14 Martie 1904.

La 13 Martie n. și-a ținut „Crișana“ a XIII-a adunare generală ordinară pe anul de gestiune 1903.

Dintre 110 membri cu 466 părți fundamentale au participat 62 reprezentând 277 voturi.

Din raportul consiliului, aprobat de adunare, este evident, că:

a) de-și părțile fundamentale reprezintă numai 46,600 cor., ear' b) fondurile de rezervă 101,254 cor. 88 fl., totuși societatea la 31 Decembrie 1903 are:

a) depuneri 613,827-02 cor., b) escompt de cambii 341,060-40 cor., c) împrumuturi pe obligațiuni 3 7335-88 cor., d) împrumuturi ipotecare 77,183 14 cor., e) reescompt 13,800 corône.

Revirementul a fost 1.604,008-26 cor., din care a rezultat venit curat 17,08-84 cor.

Soliditatea societății se bazează pe încrederea publicului și onestitatea conducătorilor.

Momente mai însemnate în decursul anului expirat au fost: 1. cumpărarea unei case situate într-unul din cele mai favorabile locuri din piața Bradului, cu prețul de 50,000 cor. Din chirile acestor case, capitalul investit fructifică cu 6%, societatea are la atitate liberă, și cu grădina sa, a decis mărirea curții gimnaziului, 2. angajarea de jurist-consult a dlui Dr. I. Papp, de cassariu a dlui Al. Draia și de contabil a dlui Adam Dămian.

Din profitul curat a jertfit spre scopuri culturale 4000 cor. și anume: fondului gimnazial din Brad 2000 cor., fondului protopresbiterial din Zarand 600 cor., pentru zidiri de biserici (Brad, Criscior și Călușeni) 600 cor., pentru „masa studenților“ (Brad, Brașov, Blaj, Cluj și „Petru Maior“ din Budapesta) 370 cor., taxă de membru fondator la societatea pentru fondul de teatru român 200 cor., și alte ajutoare mai mici 230 cor.

Prin aceste jertfe „Crișana“ alergă spre idealul său de a înălța luminarea și bunăstarea nămolului nostru.

Dividenda e 12%, care se solvește îndată după adunare.

Tot în această adunare s'au modificat și statutele, la a căror perfecționare a conlucrat dl Dominic Rațu și a făcut societății servicii prețioase atât prin înviatunile cât și cunoștințele sale speciale.

Vivat, creșcat, floreat, „Crișana“, vrednic factor financiar cultural național. Dr. P. O.

Posta ultimă.

Recunoștința Regelui.

De la Viena se scrie, că M. Sa Regele e foarte mulțumit cu întorsătura ce au luat lucrurile în Ungaria, și-și exprimă la fie-care ocaziune recunoștința față de activitatea și dibăcia de bărbat de stat a prim-ministrului, conte Tisza.

Un proces pierdut.

Grănițerii din Vestem au pierdut zilele aceste la curia regescă un proces purtat cu Universitatea sâsească pentru munții hotarnici cu țera românească, adjudecându-se dreptul asupra lemnului Universității sâsești.

Vorba prea sinceră a deputatului Copony „se ne aliam cu Ungurii că ne înghit Români“, deci bateți fierul până e cald, sau românește „când ești ciocan dă, veni-va vremea să fiți năcovală, și atunci vom da noi“.

Cei de la Universitate speră să câștige acum și pășunatul, după cum e informată „Kronstädter Zeitung“.

Grănițerii, cari au apărut patria, vor lua deci beșul și traista, ca să aibă școalele sâsești, și altcum îmbuibate, nou isvor de venit.

Teatrul orășenesc.

Mercuri (23 Martie): „Wiener Frauen“, operetă, de Franz Lehar. Noutate.

Studiu din sfera iconografiei orientale.

De Dr. Miron E. Cristea.

(Urmare).

Pictorul Carol Yobst.

Intre bisericile românești binișor pictate trebuie să numărăm biserica *seminarială* și *catedrala* metropolitană din Cernăuți, zugrăvite ambele de pictorul vienez Carol Yobst, pe care fericitul metropolit S. Morariu¹⁾ l'a angajat pentru pictarea bisericilor din Bucovina. La Yobst am aflat multă influință apusună, reclamată de cerințele artei. La început această influință era prevalentă; dară mai târziu a știut apuca pe o cale corectă, fără a veni în conflict cu cerințele bisericești orientale. Multe figuri și scene din catedrală²⁾ sunt influențate de icônele din: „Die Bibel in Bildern“ a lui Julius Schnorr de Carolsfeld, lucrare de feliuriți artiști pe motive biblice și archeologice. — Asemenea influință este admisibilă, dacă purcedi cu cuvenită precauțiune.

Carol Yobst³⁾ a devenit și un excelent restaurator al bisericilor vechi. Dovadă pictura bisericii Mirăuților din Suceava⁴⁾, cea mai cu succes restaurată biserică românească în stil bizantin. A lucrat 5 veri. Cu deosebită pricepere ține cont de prescrierile artei bizantine, dar' omite defectele neadmisibile în o pictură de azi; așa în cât totul e corect și fără greș. Templa gotică făcută la Cernăuți e completă, de aceea icônele sunt cam mici. Aureolele sfinților au un luciu metalic, ca la frontariul din Sinaia. Ornamente și decorații multe, în linii ôble, flori, frunze. Chiar și în esterior se află decorații și picturi frumoase. Admirabile sunt în front cele 6 tablouri despre crearea lumii și la mijloc Tatăl, închis în o mandorlă triplă; éra în jurul figurii lui cele 12 zodii. Multe figuri de sfinți sunt slabe, dar' totuși naturale; nimic strâmb și nepotrivit. Unii sfinți, ca Ana prorocița, Samuil etc. foarte succeși; icônele din altar frumoase⁵⁾. Totul îți face o impresie sârbătorască și serioasă.

¹⁾ De-asupra intrării în aripa dreaptă a monumentalei reședințe este un tablou foarte interesant din punct de vedere cultural-istoric românesc. Metropolitul Morariu stă între artiști, ca ocrotitor al lor. De-o parte e Yobst cu elevul seu Bucevski și cu sculptorul Pislea, de alta compozitorul Vorobchievici, instruând doi clerici în cântări, și tipografi, culegând text pentru revista bisericească „Candela“.

²⁾ N-rul icônol nu-i mare; picturi decorative mai multe. De-asupra intrării — în un triunghi — este mitra, cărja arhierescă și crucea. — În pronas sunt 13 tablouri mai mari. În stânga: Adam și Eva lângă pomul cunoștinței. Aici nu e măr, ci smochin, ca și la Carolsfeld. Vinderea lui Iosif. Cămila din Carolsfeld își bate îndată la ochi. — Intre aceste Melchisedec. El întinde numai spre Avram ambele mâini; éra tasa cu vin și 3 pâni o ține un băet. Tot în stânga e tabloul: Solomon zidește templul său. D-zeu dă lui Moisi tablele legii 4+6; între ele scriul legii. În naos pe boltitura unei hore predică de pe munte, mai jos două busturi, apoi alte 3 icône mari lângă oaltă. Sub ele stratele. Vis-a-vis tot așa. În cupolă Pantocrator, liturgia ingerescă, apostolii, evangeliști = 1+1+14+4=18.

³⁾ Yobst trăește și acum în Viena. E bătrân și stă în prejma unor angajamente nouă în Bucovina, unde are să se picteze interiorul bisericii de la mănăstirea Suceava, și al bisericii din mănăstirea Putna, ambele restaurate până la pictură.

⁴⁾ Fiind biserica acesta una din cele mai vechi și însemnate, merită să espunem aici ceva din istoricul ei. E edificată în vécul al XIV-lea de un principe Moldovean. Unii susțin a fi ridicată la 1401 de Alexandru cel Bun. Mult timp a fost biserica de încoronare a principilor moldoveni, căci Suceava a fost reședința acestor voievozi. Numirea „Mirăuților“ nu se știe, de unde și-a luat-o. Mie mi-au spus unii din Suceava, că pôte în cutul, strada respectivă, unde este aşezată biserica, au locuit odinioară români cu acest nume. „Deutsche Zeitung“ din Viena publică în Novembre 1903 din incidentul terminării restaurărilor două foite despre această biserică, din cari reproducem unele date ce ne interesează. Biserica e zidită în stil moldovean-bizantin. Încă înainte de a ajunge Bucovina în posesiunea Austriei, Suceava a pierdut mult din vechia ei splendore. Monumentele ei istorice au început a se ruina. Intre acestea și biserica Mirăuților. Ovreii au luat-o în chirie și au umplut-o de piei.

Sêrac popor și sêracă legea românească, ce ai fost ajuns! Acolo, unde odinioară entuziasmul și dragostea întregului popor însoțea pe domnitor și pe cele mai gingașe domnițe române la actele mărețe ale încoronării, — unde se desvorta întreaga măreție și strălucirea pompei orientale de la curțile domnești și catedralele răsăritene: — acolo și-au sălășluit neguțătorii jidovi proverbiale lor mândrie, profanând cu mirosul nesuferibil al pieilor și marfei lor biserica, carea odinioară răspândea sfânt miros de tămâie și de românească mândrie.

Ear' în locul cântecelor melodioase și al clopotelor armonice de odinioară, se auzia acum croncăntul lugubru al ciôrelor, ce s'au instăpănit pe ruinele ei pustii. Sufletul nemuritoriului metropolit Silvestru Morariu A., sdrobot de durere, a cerut restaurarea acestui monument prețios. S'a format o comisiune pentru restaurarea monumentelor istorice în Bucovina în frunte cu arhitectul Romstorfer, director al școalei de meserii din Cernăuți. Acesta a compus schițele pentru un plan de restaurare, lucrat mai târziu în amănunte de către consilierul Schaden. Peste 7 ani au ținut preparativele devenite proverbiale în Bucovina. Nici nu-i mirare la o lucrare mai mare, când o reparaie de podine în preț de vr'o 90 fl. reclamă nenumărate comisiuni, eșite la fața locului și împătrat mai costisitoare, de cât însași reparaia.

Bucovinenii au un dicționar întreg de „termeni oficiali“ pentru înfinitel preparative, câte „trebuie“ se premêrgă înainte de începerea lucrărilor.

Fondurile marelui Stefan, administrate nu de biserica proprietară, ci de guvernul austriac, simțesc mai bine aceste manipulațiuni austriace.

Restaurarea bisericii Mirăuților, decisă în 1890, s'a început abia în Iuliu 1898. Coperișul s'a făcut mai ascuțit. Demolându-se boltiturile în ruină, s'au descoperit în ele niște simple ôle de lut, precum și azi fabrică țeranii români din Bucovina. Aceste erau aplicate ca niște rezonanțe și produc un efect admirabil, ca și porumbelii de la Curtea de Argeș. Cele stricate s'au înlocuit cu altele. Unele s'au rezervat pentru muzeul de la Cernăuți.

Restaurarea s'a terminat în 5 ani, la 1903; și Duminecă în 2/15 Novembre 1903 metropolitul actual Dr. Vladimir de Repta a sfințit cu mare solemnitate acest prețios monument românesc.

⁵⁾ Mucenitele Ecaterina și Varvara țin în mâni cruci bizantine. În naos sunt 13 sfinți în drépta, 18 drepti și drepte în stânga. Influența lui Carolsfeld și aici se observă. Adam sapă pământul cu un hârleț (cam modern), Eva tórce din caer. Acustica e neîntrecută. Stâlpi-s pictați în quadrate, la mijloc cu cruci mici aurii. Mult mi-a plăcut aici și tabloul de de-asupra columnelor dintr-un naos și pronas. Iisus binecurentă cu ambele mâni. Dinaintea lui stă evangelia deschisă cu inscripția: „Eu sunt vița etc. voi mlădițele“ (Ioan XV. 5.) Sub Iisus trunchiul viței, care se ramifică în drépta și în stânga, formând câte 6 rame ale apostolilor.

Pictura rusescă și grecescă.

Direcția sănătoasă, de a reintroduce arta în pictura orientală, se observă și în biserica rusescă. Esemple frumoase de pictură rusescă se pot vedé și în bisericile rusești din Viena, Carlsbad, Marienbad, Dresda, dar' mai ales în cele din imperiul rusec.¹⁾

Pretutindenea o pictură în colorii armonice, expresivă, artistică, armoniséză pe deplin cu feliuritele decorațiuni, ținute aici mai mult în colorii rusești.

Asemenea se acomodează acestei direcții și pictura nouă grecescă. În biserica grecescă de la Brăila d. e., pe care tocmai o zugrăvește pictorul grec Constantin Livadas, ortodox și cu studii artistice de la Atena, se pôte vedé o norocosă combinațiune și armonie între ornamentica bizantină și tablourile cu persoane și scene biblice, artistic lucrate, expresive, în ornate bogate, cu galône aurii, în colorii frumoase și vii, aranjate cu gust și pricepere. Figurile de persoane sunt puține și rare, dar' tôte bine executate, terminate desevêrșit. În deosebi mi-au plăcut figurile celor trei ierarhi. Asemenea sunt acceptabile icônele din frontariul provisor, făcute de un zugrav român.²⁾

Același lucru l'am aflat și la Galați, în biserica grecescă, de-și aici ornamente sunt mai puține.

O combinație fericită de ornamentare și pictură expresivă se află și în biserica grecescă din București³⁾, unde pictarea asemenea e acum în lucrare. Pictéză Chrisostom M. Zugrav, un călugăr grec din Athos, pe lemn de chyparos. O icônă din fruntar a făcut-o cu 360 lei, în colorii vii.

Motive de ornamentica română.

Din cele de până aci e deci evident, că astăzi devine lucru imposibil a eschide cerințele artei din pictura bisericească. Arta își deschide și cele mai ferecate stavile. Vorba este deci de a ști aplica aceste cerințe la fondul picturii bizantine, răsăritene, ferindu-ne de deviare în o direcție străină, apusună, neadmisibilă la noi.

A indica după puțință greșele ce se fac, și a atrage atențiunea pictorilor noștri români asupra lor, este intențiunea principală a unei părți din această scriere. — Am firma speranță, că — pictorii români ocupându-se mai mult cu pictura bisericească și supunând esperiențele și cunoscințele lor unui studiu aprofundat — vor ști intrupa vederile atinse aicea, creând cu timpul o pictură bisericească, în carea scenele și persoanele biblice expresive se formeze o armonie artistică cu celelalte ornamente și întocmiri din interiorul bisericești, — tinzând a forma ceva artistic propriu, românesc. Această romanisare a ornamentării este și posibilă și admisibilă. Multe decorațiuni și ornamente din mănăstirea de la Argeș și de la alte biserici vestite din Orient nu sunt altceva, de cât lucruri împrumutate din ornamentica arabă, persică, arménă, (case, monumente etc). Așa d. e. la mănăstirea de la Argeș ciubucul sau brăul cel mare din afară e compus din impletituri arabe. Porumbelii, pe cari îi aflăm la biserica din Argeș, erau aplicați de Persi în ornamentația lor. Aurirea și zugrăvirea sculpturilor e obiceiul armean.

Două din colorile dominante în pictura bizantină, albastrul și verdele sunt armenice. Ușa de la intrarea principală a bisericești de la Argeș este arabă. Padimentul din mosaic este armeno-bizantin. Alte lucruri au motive din Syria și Egipt.

Pe lângă curtea de Argeș oferă bisericile românești: Trei ierarhi și catedrala din Iași, biserica grecescă din Brăila, și mai ales biserica mănăstirei din Sinaia și a Mirăuților din Suceava, precum și cea seminarială din Cernăuți și multele colecțiuni despre ornamentele sfintei Sofii din Constantinopol, a bisericilor rusești mai mari etc., un bogat material de studiu pentru feliuritele decorațiuni orientale, cari se pot studia chiar și fără spese pentru mulți artiști insuportabile.

La zugrăvirea unei biserici, unei catedrale românești nouă, se va purcede deci foarte înțelepțește, dacă pictorul — pe lângă studiarea ornamentice orientale, amintite și devenite ôre-cum canonice — se va inspira și de neîntrecutele motive românești, ce se găsesc în lucrurile și decorațiuni poporului nostru. Ba pictorul trebuie chiar anume obligat să facă această, îndemnându-l să caute a fi cât'mai original, mai românesc. — Un material foarte bogat ofere în această privință, — pe lângă decorațiuni, ce le găsim în multe locuri aplicate la casele, porțițele, mobilele, uneltele, furcile de tors, bețele ciobanilor, blidarele, lavițele, etc. ale Românilor, în deosebi lucrurile ieșite din mâna abilă a femeilor române, între cari aflăm lucruri de o frumșetă neîntrecută, de-o variațiune rară, de un gust fin și ales; éra combinațiunea feliuritelor colorii este din cele mai potrivite și corêspunqătoare gustului românesc.

(Va urma).

¹⁾ În Rusia există două mari mănăstiri, unde călugării se îndeletnicesc cu laudabila ocupațiune a fabricării de icône foarte acceptabile. Am aflat în București, spre marea mea surprindere și bucurie, că și călugării români de la schitul Icôna (din strada Păcii nr. 1), cari forméză o espositură a prodromului român de la Athos, se ocupă cu tipărirea de icône religioase pentru trebuințele poporului român. Ele sunt foarte potrivite a înlocui icônele străine și neadmise de ritul nostru, ce le cumpără poporul pe la diferite țerguri. Sunt de diferite mărimi, foarte ieftine, 20—50 bani. Am adus cu mine din fie-care câte un exemplar și le-am predat librăriei archidieceesane, ca să cerce introducere lor și la noi.

²⁾ Caracteristic este, că în jurul persoanei sfinte din acele icône, pictorul a zugrăvit și alte scene secundare. D. e. la icôna lui Ioan Botezătorul 1. ingerul vestește lui Zaharie nașterea lui Ioan, 2. nașterea. 3. predică în pustie, 4. botezul, 5. tăierea capului.

³⁾ Are forma Acropolisului, fără turn. Frontariul e din marmoră albă, lucrat la Atena. Maria și ingerii din cupola altariului sunt foarte bine lucrați, Chivotul e din Petersburg. În disc e gravată nașterea lui Iisus.

Carol Niedermaier
pălărier
33 strada cîsnădiei 33
„la pălăria roșie“
recomandă

pălării

păroșe, pentru preoți români, à 7—, 8— și 9 corône, în cele mai bune și mai frumoase calități.

(La comanda din afară pachetarea e gratuită; măsura capului este a se lua în interiorul unei pălării potrivite cu o pânză de centimetru sau cu o fașă de hârtie.) [75] 1—12

Nr. 224 Bis.

[69] 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului vacant de al doilea paroh în comuna bisericească Libotin, protopresbiteratul Solnoc, se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Venitele sunt cele fasonate în cîla B. pentru întregirea venitelor preoțești de la stat.

Doritorii de a ocupa acest post sî trimită cererile concursuale cu documentele necesare la subscrișul în termenul cuvenit, și a se prezenta înainte de alegere la biserică spre a cânta, respective a celebra și cuvînta.

Oficiul protopresbiterat gr. or. Solnoc, în conțelegere cu comitetul parohial concurent.

Cupșeni, în 1 Martie 1904.

S. Cupșa
protopresbiter.

Sz. 259/1904.

[72] 2—2

Pályázati hirdetés.

A százsorszi közegészségi kôbe más állásnak elfogadása folytán üresedésbe jött kör-
orvosi állásra pályázatot hirdetek.

Az állásnak javadalmazása:

évi fizetés 1600 kor.
utazási átalány 600 „

összesen . 2200 kor.

A meghatározott látogatási díjak.

Felhívom, a pályázni ohajtokat, hogy az 1883. évi I. t. c. 9. §-ában körülírt minősítést igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket f. é. április hó 4 éig hozzám nyujtsák be. Szászsebes, 1904 március 16.

Dr. Miclea
helyettes főszolgabíró.

Prin Librăria arhidieceșană din Sibiu se pot procura următoarele icône:

Ingroparea Domnului (Aer)

Mărimea 56/68 cm.: simple 21 cor., fine 27.40 cor., fôrte fine 39.20 cor.

Mărimea 63/79 cm.: simple 27.40 cor., fine 39.20 cor., fôrte fine 48.40 cor.

Mărimea 74/100 cm.: simple 39.20 cor., fine 48.40 cor., fôrte fine 70 cor.

Mărimea 82/120 cm.: simple 48.40 cor., fine 70 cor., fôrte fine 98 cor.

Mărimea 110/140 cm.: simple 67.20 cor., fine 89.60 cor., fôrte fine 117.60 cor.

Efteptuirea se pôte face în 24 zile.

Fabrică: Nyerges-Ujfalú (cott. Esztergom)

Telegrame: Eternit Budapesta.

Telefon: 12—92.

Fabrică: Vöcklabruck (Austria-sup.)

ARDESIE ETERNIT

ARDESIE DE CIMENT-ASBEST
PATENT LUDWIG HATSCHEK

Material de coperit indestructibil, ușor, ales și eftin.

[29] 7—12

ETERNIT-WERKE LUDWIG HATSCHEK BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 33.

Referințe de prima clasă!

Garantie!

Producție anuală 1500 vagoni!

Cereți prospect

Din cauza desfacerii prăvăliei se pot că-
peta

mașini de scris

noue, de prima clasă, și eftine. A se adresa sub „Sehr preiswert“ cu provocare la fôia noastră la Rudolf Mosse, Budapesta, IV. Ferenczi-teret nr. 3. [65] 5—5

Nr. 65 1904.

[70] 2—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa a treia Bacia, protopresbiteratul gr. or. Deva, pe baza rezoluțiunii ven. consistoriului arhidieceșan din 3 Faur a. c. nr. 1218 Bis., prin această se escrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în cîla B. pentru întregirea venitelor preoțești de la stat.

Doritorii de a ocupa acest post sî și subțernă cererile concursuale instruite conform normelor în vîgore la subscrișul oficiu până la termenul susindicat, avînd a se prezenta în vre-o Duminecă sau sîrbătoare la biserică, pentru a cânta, eventual a celebra și cuvînta.

Deva, 1/14 Martie 1904.

Oficiul protopresbiterat gr. or. român al tractului Deva, în conțelegere cu comitetul parohial.

G. Romanul
protopresbiter.

Nr. 985/1903

[62] 3—3

Concurs

Pe baza venerabilei rezoluțiunii consistoriale din 25 Novembre a. c. nr. 12,032 Bis. pentru ocuparea postului de capelan lângă neputinciosul paroh Nicolae Brîndușă din parohia de clasa a III-a Șaș, se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt jumătate din cele fasonate în tabela B. pentru întregirea venitelor preoțești de la stat, despre cari concurenții și pot lua informațiuni de la oficiul protopresbiterat.

Doritorii de a ocupa acest post de capelan au a-și așterne cererile concursuale conform normelor în vîgore până la termenul indicat subscrișului oficiu protopresbiterat, avînd a se prezenta poporului în biserică în vre-o Duminecă sau sîrbătoare pentru a cânta, eventual a celebra și a cuvînta.

Sighișoara, 24 Decembre 1903.

Oficiul protopresbiterat gr. or. Sighișoara. În conțelegere cu sinodul parohial concurent.

Dimitrie Moldovan
protopresbiter.

Liturgia

Stului Ioan „Gură de aur“, pentru 2 voci de Dimitrie Cuntanu, profesor seminarial de cânt. bis. Prețul 1 cor. 20 fil., plus porto 10 fil. Se pôte procura de la Librăria arhidieceșană, Sibiu (Nagyszeben).

Pe nimica, fără nici o plată * * *

Intemeiată 1835.

Cine comandă de la mine

Orologiul Anker-Roskopf-Remontoar

antimagnetic

american de nichel veritabil

Intocmai ca ilustrația aci alăturată, primește gratis un lanț panterat de silberin ce rămîne vecinic alb cu verigă de siguranță și carabină și cu punga de piele pentru orologiu. Orologiul meu Anker-Roskopf-Remontoar cu codran de email patentat, cu capace de nichel patent, fin lustruite, cari se închid așa de bine în cât nici aerul nu pôte străbate prin ele, precis regulat, se trage numai odată în 36 ore și este cel mai plăcut și mai potrivit la strapăte, pentru resistibilitatea și mersul lui regulat; deosebit este recomandat domnilor ofițeri, funcționari ai căilor ferate, finanți, conducteuri, mașinisti și pentru fie-cine care are lipsă de orologiu de strapăte trairic și de încredere; acest

orologiu costa împreună cu lanțul și punga de piele numai cor. 5 50. La cumpărarea alor 4 bucăți cor. 5 bucata. Pentru mers regulat 5 ani garanție. În cas de neconveniență schimb ori se înapoiează banii. Trimite cu ramburs Repreșentanța generală a primelor fabrici de orolôge americane sub firma împotocolată la tribunalul ces. reg. de comerț

J. H. RABINOVICZ, WIEN VII., Lindengasse 2/34.

(74) 1—3

liferant al Reuniunii funcționarilor ces. reg. de stat din Austria.

Baia Borszék.

Subsemnata întreprindere a băii Borszék are onôrea a face cunoscut, că începînd cu 15 Martie anul curent a luat asupra sa esplotarea și că de azi încolo prețurile apei

Borszéker Borviz

le-a redus după cum urmază:

Sticla de ½ litru 18 fileri inclusive sticla

„ „ 1/1 „ 20 fileri „ „

Prețurile sunt a se înțelege de la fântâna Borszék.

Intreprinderea băii Borszék.

[73] 1—3

Sudorea piciórelor

se vindecă radical prin folosirea pravului

„universal antisudoric“

din farmacia la „ursul negru“ a lui

Guido Fabritius

Sibiu.

Sî se folosescă numai numitul prav!

Vaporele „Kaiser“:

Kaiser Wilhelm II, 215 metri lung,

Kronprinz Wilhelm, 202 metri lung,

Kaiser Wilhelm der Grosse, 198 metri lung,

Kaiserin Maria Teresia, 166 metri lung,

merg în 6—7 zile de la Breme la New-York.

Plecarea Marția.

Vapórele acestea „Kaiser“ plécă numai din Breme. Cine voește deci sî cîlătoriască cu vapor „Kaiser“ (imperial) pôte cîlători liber, fără piedeci; nimeni nu-l pôte oprî. Fie care cîlător trebuie sî fie hotărît deja de-acasă încîtrău voește sî cîlătoriască, și sî nu se lase a fi abătut ori înșelat de nimeni. Fie căruia îi stă în voie liberă a cîlători cu banii sei unde voește. Trebuie însă sî se îngrijiască la timp de loc pe vapor și pentru siguranță sî trimită la adresa mea 20 cor., ca arvună.

Calătoria de la Breme la America costă: pe vapor „Kaiser“

140 cor., pe vapor de postă 120 cor.

F. MISSLER, BREMEN, Bahnhofstrasse 30
casă de bancă și întreprindere de comunicațiune.

(63) 4—31